

METRO SEKTÖRÜNDE SENDİKAL ÖRGÜTLENMEYE İLİŞKİN İSTANBUL MUTABAKATI

28-29 Kasım 2023 tarihlerinde, dünyanın dört bir yanındaki metro sistemlerinde çalışan işçilerin sendikaları İstanbul'da bir araya geldi. Latin Amerika ve Karayipler, Avrupa, Arap Dünyası ve Asya-Pasifik bölgelerinde işçileri temsil eden sendikalar olarak, farklı şehir ve ülkelerdeki deneyimlerimizi paylaştık. Metro sistemleri her yerde yaygınlaşıyor ve farklı ekonomik, sosyal ve siyasi bağlamlara sahip olmamıza rağmen, karşı karşıya kaldığımız sorunların çoğu ortak.

Bu sorunlar şunlardır:

01. Ayrımcılığa uğramadan bir sendikaya üye olma özgürlüğü, ücretleri ve çalışma koşullarını iyileştirmek için toplu pazarlık hakkı ve grev hakkı da dâhil olmak üzere **temel işçi hakları**. Bu haklar birçok ülkede, metro sistemlerinde ve ötesinde saldırı altındadır ve bunları savunmak için mücadele etmemiz gerekmektedir.
02. Kendimizin, iş arkadaşlarımızın ve yolcularımızın **güvenliği ve sağlığı**. Güvenli ve sağlıklı metro sistemlerinde, fiziksel (asbest, hava kirliliği vb. gibi) ve zihinsel (stres ve aşırı yorgunluk gibi) zararlı etkenlerden korunarak çalışma hakkına sahibiz. Metro çalışanları olarak güvenliğimiz ve sağlığımız, yolcularımızın, özellikle de engelli ve başka şekillerde dışlanmış olan yolcuların güvenliği ve sağlığının en güçlü güvencesidir.
03. **Yeni teknolojilerin** uygulamaya konulması ya patronların ya da işçilerin çıkarlarına hizmet edebilir. İşverenler tarafından müzakere ve istişarede bulunmaksızın uygulamaya konulan teknolojiler, işçilerin sömürülmesini sürekli kılmakta, yolcuları yabancılaştırmakta, güvenlik yerine kâr maksimizasyonuna öncelik vermekte ve hizmet kalitesini düşürmektedir. En kötü durumlarda, işçilerin beceri ve uzmanlıklarının göz ardı edilmesi insan hayatına mal olabilmektedir. Otomasyon, metro sistemlerinde insan emeğinin yerini almamalı veya ona zarar vermemelidir. Teknoloji, adil bir geçiş süreci yoluyla çalışma standartlarını güçlendirmek için kullanılması durumunda, işçilerin kontrol gücünü artırabilir, çalışma hayatlarımızı ve yolcularımızın hayatlarını iyileştirebilir.
04. Metro sistemlerimizin **sahibi ve işletmecisinin** kim olduğu. Hizmetlerin özelleştirilmesi ve taşeronlaştırma yoluyla işçilerin dışarıdan temin edilmesi, iş güvenliğine ve sosyal koşullara zarar veren, ekonomiye yönelik başarısız neoliberal yaklaşımın bir parçasıdır. Aynı zamanda, sürdürülebilir kamu finansmanı düzenlemeleri ile desteklenen kamu mülkiyetinin ve kayıtlı istihdam ilişkilerinin

sağlanması ve savunulması, metro sistemlerinin toplum yararı için çalışan kamu hizmetleri niteliğine sahip olması bakımından hayati öneme sahiptir.

05. Geleneksel olarak erkek egemen bir sektörde **cinsiyet eşitliğinin** teşvik edilmesi. Metro sistemlerinin, kadın işçilerin sistematik olarak dışlanmalarına son vermek üzere, kadınları işgücüne dâhil ederek ve sektörde devamlılıklarını sağlayarak dönüşüm geçirmesi gerekmektedir. Buna, uygun sanitasyon olanaklarının sağlanması ve menstrüasyon, ebeveynlik, menopoz vb. ile ilgili haklara saygı gösterilmesi de dâhildir. İşyerlerimizde şiddet ve tacize son verilmesini talep ediyoruz.

İstanbul'daki toplantımızın ardından, toplu taşımacılık yapan çok uluslu şirketlerde birlikte örgütlenmek de dâhil olmak üzere, ortak mücadelelerimizde metro işçileri arasında uluslararası dayanışmayı güçlendirmeyi ve kolektif eylemde bulunmayı taahhüt ediyoruz. Bölünme ve çatışmalardan giderek daha fazla etkilenen bir dünyada -en acil olarak, şu anda Filistin'de- sınır ötesi işbirliğimizi derinleştirmeli ve barış için birlikte çalışmalıyız. Bu işbirliği şunları içerecektir:

- Güçlü çalışma standartları ve daha iyi metro sistemleri için örgütlenme, kampanya yapma ve toplu pazarlık kapasitemizi geliştirmek amacıyla metro çalışanları, sendika temsilcileri ve yöneticileri için eğitim materyalleri ve programları geliştirmek.
- Ortak bir siyasi platform olarak, farklı endüstriyel ve yasal bağlamlarda metro işverenleriyle yürütülen toplu pazarlıklara yön verecek ilkeleri ortaya koyan, yeni teknolojiler ve toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin örnek maddelere özellikle önem veren bir metro işçileri bildirgesinin hazırlanması.
- İstanbul'daki tartışmalarımızı sektörde yer alan diğer sendikaları da kapsayacak biçimde genişletmek üzere, metro işçilerinin katılacağı küresel bir sanal toplantı düzenlemek.
- Metro işçileri ve sendikaları tarafından, özellikle iş güvenliği, özelleştirme, taşeronluk ve dış kaynak kullanımı gibi ortak sorunlara odaklanan küresel bir eylem gününün planlanması.
- Farklı ülkelerdeki metro işçileri ve sendikalarını kapsayan iş uyuşmazlıkları ve kampanyalara yönelik olarak uluslararası dayanışma örgütlenmesi.
- 2024 yılının Ekim ayında Marakeş'te 46'ncı ITF Kongresi kapsamında düzenlenecek olan bir sonraki Kentisel Ulaşım Konferansı'nda, metro çalışanlarının güçlü bir şekilde yer almasının sağlanması.
- Dünya çapında sektörü etkileyen konularda, metro işverenlerini temsil eden grup olarak Uluslararası Toplu Taşıma Birliği (UITP) ile yakın ilişki kurmak.

Biz işçilerin işyerlerine gitmelerini sağlayan işçileriz; biz toplu taşıma işçileriyiz.

Dayanışma!

